

Anyátlanul

TARTALOM:

I. fejezet: Tízes út

II. fejezet: Angyalkák

III. fejezet: Tizenhárom

IV. fejezet: Bilincs

V. fejezet: Anyátlanul

I. Tízes út

Semmire nem emlékszem anyukámról. Még a saját arcomban sem látom. Sosem ismertem, legfeljebb régi képekből és történetekből raktam össze valakit. De ő lehetett bárki. Nekem csak a hiánya maradt meg. Az egyre halkuló visszhang, ami kitöltötte a gyerekkorom.

Egy héttel miután egyéves lettem, a szüleim Solymár felé indultak a tízes úton. Motorral mentek. Meleg, nyári nap volt, a rádióból szólt a zene. A keskeny, kétsávos úton legfeljebb negyvennel haladhattak előre. Anyámnak hosszú, sötétbarna haja volt, amit kontyba fogott, és úgy tette a fejére a bukósisakot. Nem kötötte be. Nem akarta, hogy lelapítsa a haját.

Pilisjászfalu előtt kaptak durrdefektet. A kőbánya környékén. Lerepültek a motorról, ezért apámmal hétszer kellett költöznünk hét év alatt, rólam pedig tizenhárom év során tizenhárom nevelőanya gondoskodott.

„Én csak arra emlékszem, hogy mintha egy aknára futottunk volna egy nagy durranás volt, és tovább semmi” – mondta apám. – „A következő élmény az, hogy állok. Valaki a kezembe adott egy kis flakon vizet. Kinyitottam a szemem, és próbáltam a számhoz emelni, de nem bírtam. Csak a bal kezemmel ment. Körbenéztem. Állt a forgalom, a helikopter épp akkor szállt le. A mentő az úton, mellette ott feküdt anyu, hőtartó fóliával letakarva. Én kisodródhattam az út szélére, mert végig poros voltam a közeli kőbányától, és tele horzsolásokkal. Rápillantottam a motorra. Az árok szélén állt fejjel lefelé. Nem hittem el. Odamentem, gyorsan kivettem a kulcsot, hogy ne legyen áram alatt. A kerék pont úgy állt meg, hogy a hasadás a gumin az ég felé nézett. Lehetett látni a vászonrétegeket. Előtte kétezer kilométert mentünk vele, haza Horvátországból, egy hét múlva a keresztelődre, aztán egy hétig a garázsban állt a motor. Senki nem tudott rájönni, hogy miért kopott meg azon az egy helyen csak. Gyártási hiba lehetett. Úgy zárták le az ügyet, hogy erre a defektre nincs magyarázat.”

Anya ezután a Baleseti Központba került a Fiumei úton, Budapesten. Esés közben lerepült a sisakja. A főorvos „dínnyeszerű” törésnek nevezte, ami a koponyájával történt. Kopaszra borotválták, majd a fejtetőnél mindkét oldalon kioperáltak belőle egy-egy tenyérnyi csontrészt. Miután visszavarrták a bőrt, alatta már majdhogynem az agya volt. Emellett egy kulcscsontja és hat bordája is eltörött. Az egyik két helyen, ami átbökte a tüdőlebenyét. Mivel csak trikóban és rövidnadrágban volt a baleset közben, az egész testét végighorzsolta az aszfalt. Kómába került. Az orvosok nem tartották valószínűnek, hogy egy évnél hamarabb felkel, ha egyáltalán.

Apa először egy másik kórházba került, de másnapra elérte, hogy áttegyék anyához. Neki az enyhe agyrázkódás mellett válltörése volt még, gyakorlott szellemsebészként azonban elmondása szerint képes volt gyorsan javítani mindkettőjük állapotán. Anya kevesebb mint két hét múlva spontán légzésbe kezdett. Négy nappal ezután egy érsekújvári kórházba szállították őt, majd rövidesen Komáromba. Innen csak pár napba telt, amíg először kinyitotta a szemét. Gyorsan rehabilitálódott. A

mozgási készsége rohamosan fejlődött, hamar pedig a hangszálait is próbálgatni kezdte. Amikor először megszólalt, azt kérte apámtól, vigye vissza Alistálra. Már rég nem ott laktak. Őt a volt férje nevéen szólította. Rám egyáltalán nem emlékezett.

Nagyjából két-három év esett ki a memóriájából. Miután sikerült lábra állnia, már nem tartott sokáig, hogy újból járóképes legyen. Otthon apám gondozta tovább. Néha megpróbált egyedül hagyni minket, és rejtőzve figyelte, hogyan játszik velem. A beszéde és viselkedése egy öt-hatéves kislányra hasonlított, mint aki először lát csecsemőt. Nem fűzték hozzám érzelmek. Apa nem sokára mutatott neki néhány felvételt a régi előadásairól. Felismerte magát. Aztán másokat is. Engem viszont soha.

A baleset utáni két hónap alatt rengeteget javult az állapota. Sok mindenre emlékezett már, kisebb motorikai feladatokat is el tudott végezni, és mintha egy örökboldog, tapsikoló kislánnyá vált volna belülről. Parókát hordott, jártak rehabilitációra, néhányszor találkozhatott régi ismerőseivel is. Az egyik ilyen alkalom után viszont valami összetört benne. Zokogott, órákon keresztül. Nem bírta abbahagyni. Zokogott, majd néhány percre visszatért. Úgy beszélt, mint régen. Kétségbeesett volt. Kilátástalan. Aztán feladta, és sírt tovább.

Másnap nem akart felkelni. Apa nem tudta elvinni rehabilitációra. Beszélt hozzá, ő nem válaszolt. Csak nézett ki a fejből, mint aki éberkómába esett. Soha többé nem szólalt meg. Még etetni sem lehetett rendesen. Kifolyott a szájából az étel. Végleg feladta.

Ez az állapot kilenc hónapig tartott. A környezetében mindenkinek gyötrelmes volt ez az időszak. Egyik kórházból a másikba került, senki nem tudott vele mit kezdeni. Sokan apámat hibáztatták. Azt hitték, ő csinált vele valamit. De csak makacsul próbálta életben tartani. Tehetetlen volt.

Anya a nyolcadik hónapban elfekvőbe került. Nem tarthattuk otthon a kórházakban kialakult fertőzései miatt. Túl nagy volt a kockázat ránk nézve. Innen még vitték kivizsgálásokra. Pozsonyban eltöltött három hetet egy pszichiátrián. Ott teljesen tönkrement. Felfekvései lettek. Vérmérgezést kapott. Április huszadikán lett vége.

Hamar megtanultam, mit jelent a halál. Akkor még persze aligha éreztem anyukám hiányát. Vagy már csak nem emlékszem rá. Természetes volt, hogy nincs nekem, mintha soha nem is lehetett volna. Mindig furán éreztem magam, amikor elmondtam valakinek, hogy félárva vagyok, és erre sajnálkoztak, vagy részvétüket nyilvánították. Csak legyinteni szoktam ilyenkor, hogy már régen történt, nincsenek róla emlékeim. Annyira természetes volt ezt mondanom, mintha valami teljesen hétköznapi dolog lenne, mint bevásárolni vagy kivinni a szemetet. És nekem az is. Nem ismertem mást soha. Ha visszagondolok rá, nem tudom eldönteni, gyászoltam-e őt valaha, vagy csak elfogadtam a tényt, hogy lemaradtam élete végéről. Mert miképp gyászolhatnék valakit, akit nem ismertem?

II. Angyalkák

Mikor kicsi voltam, apukám huszonegy óra huszonegy perckor tartotta a takarodót. Figyeltük a sötétben a vörösen izzó digitális órát a dobozos tévém tetején (az a fajta tévé, ami gyengén meg-rázott, ha hozzáértem), és amikor felvillantak a mágikus ikrek, kikelt az ágyból, és becsukta maga után az ajtót. Ez a várakozással töltött idő maradt meg bennem a leginkább. Szinte minden éjjel elmondta, hogy csukjam be a szemem, és képzeljem el az angyalkákat, jó erősen, és ha ez megvan, akkor mindent, ami bántott aznap, eresszem ki magamból, mintha egy lufit fújnék tele velük. És ekkor fújtunk és fújtunk, együtt.

21:21

Az orvos azt javasolta, császármetszéssel jöjje a világra,
de apám hajthatatlan volt.

A kórházba sietve átmászott egy kerítésen.

Ahogy a sötétben földet ért, kifícamodott a bokája.

Egy látomásban tudta meg, hogy az olló végzetes lenne.

Odabicegett anyám ágyához. Nagy kínok közt szült.

Békén hagyták. Megszülettem, rendben voltam.

Anyukám mégis meghalt. Két év múlva.

Édesapám születésekor önszántából mászott ki, életre készen.

Azt mondta, tizenöt éves koromra embereket fogok tanítani.

Tizenöt lettem. Túrtam az orrom.

Azt is mondta, hogy tengerparton fogantam

és kétéves koromig bejártam a világot.

Nem emlékszem semmire.

Ő még a saját születésére is emlékszik. Ahogy itta a tejet anyja melléből.

Talán nem az vagyok, aki szerette volna, hogy legyek.

De a szemünk körüli ráncok ugyanazok.

2025. 02. 17.

Csak kétszer láttam sírni apámat. Az első alkalom a nagy beszélgetéseink egyikén történt, amikor anyukámról mesélt. Halványan emlékszem már csak. Én betakaródzva feküdtem, ő az ágyam szélén ült. Egy narancssárga kanapé volt pontosabban, aminek a háttámláját egyszer valamiért ollóval kilyukasztottam. Én is sírtam vele. Jól megértettük egymást mindig, annak ellenére, hogy teljesen

másképp láttuk a világot. A sok költözködés és váltakozó nevelőanyukák mellett egy stabil pont maradtunk.

Óvodás éveimet Komárom szlovák oldalán töltöttük egy szép családi házban, nagy udvarral, garázzsal, mindennel. Még medencénk is volt, amibe egy idő után pontyokat raktunk. A nagyszüleim hozták őket, akik szerettek horgászni. De ezt nem tudtuk fenntartani örökké.

2012-ben Pozsony felé vettük az irányt. Először egy újabb családi házban laktunk együtt Horvátgurabon egy jámbor óriás németjuhással, aki gyakran lépett a lábamra. Itt láttam életem legszebb szivárványát. Amikor apám kapcsolata véget ért a kutyatulajdonossal, beköltöztünk a városba, hogy lehessen a közelben egy irodája. Ennek a lakásnak a betonudvarán tanultam meg pótkerék nélkül biciklizni. Kilenc voltam. Mindez két év alatt történt, majd visszamentünk Komáromba, valamiért. Szerettek engem az iskolában, sok barátom volt, akikről el kellett búcsúznom. Tolltartót kaptam tőlük, tele színesceruzákkal.

Komáromban egyházi iskolába kerültem, és kiderült rólam, hogy református vagyok. Én erről eleinte persze nem tudtam, de hamar beilleszkedtem itt is. Találtam régi barátokat óvodából, míg a pozsonyiak felől egyre ritkábban hallottam. Egyikükkel levelezgettem csak, mielőtt megkaptam az első okostelefonom. Förtelmes gombafrizurám volt ekkor. De itt sem lehetett elég jó, átköltöztünk a szomszéd házba (a fű ott zöldebb, nem tudom), csak hogy hatodik osztály második felében apám bejelentse, hogy visszamegyünk Pozsonyba. Három év alatt itt is megszerettek, kaptam tőlük tolltartót tele színesceruzákkal, és sok más mindent. Mégsem örültem túlzottan. Ott kellett hagynom az első nagy szerelmemet. A lány persze nem tudott rólam, két évvel idősebb is volt, mint én, meg ugyebár, gombafrizura.

A költözködés előtti utolsó napokban, amikor az egyik nővéremmel próbáltunk eladni néhány dolgot Facebookon, felhívta őt apa. Épp az irodáról szedett le egy feliratot, amikor leesett a létráról, és eltörte a lábát. Miközben a kórház felé sétáltunk, azt mondtam, bár velem történt volna helyette. Mégis, alkalmazkodnunk kellett. Úgy, törött lábbal vezetett el a megpakolt Toyotával Komáromból Pozsonyba, a kézféket használva végig. Egy sötét ház legfelső, harmadik emeletére költöztünk akkor. Alattunk csak irodák voltak, és egy újabb betonudvar, amin egy quad üzlettel osztoztunk. Felcipekedtem a szűkös lépcsőházban, majd amikor kiürült az autó, leültünk az egyetlen beszerelt asztalhoz, kiraktuk a Billában vett csirkeszárnyakat, és az volt a karácsonyi vacsoránk.

„Ez már az utolsó, ugye?” – kérdeztem tőle gyakran viccből. Természetesen nem volt az, de azóta már Pozsony környékén élünk. Egyetlen költözés maradt hátra, két és fél éven belül. Ha az irodákat nem számoljuk.

Az iskolában örültek nekem. Izgalmas volt újra látni a régi folyosókat, mégis, valahogy nehezen illeszkedtem be újra. Az első néhány héten gyakran vonultam el a barátaimtól, ültem a lépcsőkön, egyedül. Ha tehettem, még ebédnél is üres asztalt kerestem. Idő közben rájöttem, hogy nem is vagyok református annyira. Sok volt nekem már.

Tizenhárom éves koromig ágyba vizeltem. Nem volt semmilyen meggyőző magyarázatunk erre, de addig pelenkát kellett hordanom. Apám azt gondolta, hogy félek tőle. Ezt letagadtam, és magamban valóban így is gondoltam. Nagyon ritkán kiabált velem, inkább a csendes szemkontaktusok és a nagy beszélgetések embere volt. Néhány alkalommal viszont ténylegesen megijesztett. Egy este például rendetlenséget talált az asztalomon, és mivel nem pakoltam el időben, a Villám McQueen-es kukámba gyömöszölt mindent, majd mint egy papírdarabot, összegyúrta a kezében. Aránylag szófogadó voltam. Ritkán folyamodott ilyesmihez. Ugyanez a kéz csiklandozta a hasam, amikor vártuk, hogy a vörösén izzó digitális óra átváltson 21:21-re.

A második alkalom, amikor sírni láttam apámat még Komáromban volt. Általános iskolában bejelentettek egy versíró pályázatot. Én akkoriban még nem foglalkoztam ilyesmivel. Ő hívott le magához, és az ölébe ültetett. Google fordítóval olvastatta fel, mert nem bírta könnyek nélkül. Együtt sírtunk ekkor is, majd lefordítottuk az egészet szlovákra, és neveltünk a sok hibán. Nem emlékszem, nyertünk-e végül. A többiek sejtették, hogy nem én írtam. A szerző nevénel ez állt:

„Diktálta: kisleány lelkem. Lejegyezte: az apukája.”

Anyá csak egy van

Lélekben halványan még emlékszem,
hogyan alakult ki minden kis testrészem.
Kínok között e világra szültél engem,
hogyan erősödni tudjon piciny lelkem.

Oltalmat gyengéd karjaidban kerestem,
és te tejjel tápláltad fejlődő testem.
Fogtad kezem, mikor először lábra álltam,
s melletted lassan fejlődő ifjonccá váltam.

De sokáig nem tartott ez az áldott állapot,
mert kegyes Urunk a szolgálatába szólított.
Most már tudom, hogy ezt miért tette,
szüksége volt rád a mennyei seregbe.

Megértem, de attól még lelkem néha fájt,

mert nehéz volt ezt elfogadni akkortájt.
Kisfiadnak sokáig, nagyon hiányoztál,
hiányzott minden, mi nekem Te voltál.

Mostanra már kis lelkem lassan megbékél,
és hidd el, hogy már nem is nagyon félsz.
Mára már komoly nagyfiúvá lettem,
dühöm, s haragom szép lassan letettem.

Örökké hálás leszek neked, ki megszültél,
még akkor is, ha tudom, idő előtt elmentél.
De hiába ragadott téged el tőlem a halál,
szerető gondoskodásod így is rám talál.

Ne aggódj, mert mindig velem van apa.
Mire eddig szükségem volt, ő megadta.
Mindent megteszünk, amit az élet kíván,
tedd te is, teremő urunkat szolgálván.

Nektek mondom, kiket mindkét szülőtök nevel,
mindent megad nektek szívből jövő szeretettel.
Becsüljétek, s áldjátok nap mint nap őket,
mert ha már nincsenek, akkor késő lehet.

Haragot, dühöt ne termelj ellenük,
inkább működj együtt velük.
Szülődért, nagyszülődért hálás legyél,
hisz ha ők nem lennének, te sem lennél.

2015. 04. 05.

III. Tizenhárom

A filmekben és könyvekben a gyerek gyakran gyűlöli az új mostoha szülőjét. Már szinte klisé. A Grimm testvérek Hamupipókéjéről kezdve egészen napjainkig, mint mondjuk a Fleabag című sorozatban, a gyerek és a nevelőszülő örökké gyötrik egymást. Nem véletlen, a gonosz mostoha archetípusa sok remek konfliktust szül. Egy eltérés a normától, a „természetestől”, a helyettesítése valami szentnek, tisztának, gyakran egy önző hátsó szándékkal.

Őszintén, én nem gyűöltem egyik nevelőanyámat sem. Voltak, akiket jobban kedveltem, mint másokat, vagy inkább semlegesnek tartottam, de amikor elmentek, mindenkit sajnáltam valamennyire. Még ha lehet nem is tűnt úgy. Egyszer régen, amikor egyikük végső búcsúzásképp megölelt, valamiért nem bírtam nem apámra vigyorogni közben. Nem tudom, miért. Zavarban voltam talán. Nem öleltek még át sírva azelőtt.

Néhány nevelőanyámra már csak névből vagy arcból emlékszem, netán egy-egy mondatukra, szókásukra. Morzsa-émlékek, amelyek szinte véletlenszerűnek tűnnek. Miért pont azok a képek, pillanatok maradtak meg, nem tudom. Talán jobban tudatában voltam magamnak palacsintasütés közben, vagy amikor fakardommal (valami bot a földről) megmentettem a sárgahajú királylányt egy ádáz csipkebogyóbokor tuskéitől. Emlékszem azokra, akik igazán játszottak velem. Beálltak a focikapuba, annak ellenére, hogy sok közülük nem volt a focihoz, vagy engedték, hogy a személyi edzőjük legyenek, amikor tornázni kezdtem.

Többen szlovákul beszéltek, vagy csehül, ami gyakran félreértésekhez vezetett. Nehezebb egy anyával kapcsolódni, ha más az anyanyelv. Amikor még túl kicsi voltam ahhoz, hogy megértssem az egyiküket, sírva szaladtam apukámhoz, hogy megvédjen az idegen nyelv rémségeitől. Erre már persze nem emlékszem.

Fontos megjegyezni, nem mindegyik nővel volt párkapcsolatban apám. Valakik csak besegítettek nálam, hosszabb időn keresztül. Alsó tagozatban egy délután például egyszerre két nevelőanyukám jött értem az iskolába. Ezen meglepődtem akkor, talán még nem is láttam őket együtt azelőtt, és azt mondtam a napközis óvónéninek, hogy úgy néz ki, most már két anyukám van, holott eddig egy sem volt. Ezen mindenki nevetett.

Nem mondanám, hogy ugyanaz az érzés volt bármelyikkel is, mintha a valódi anyukám lett volna. Bár honnan tudnám. Azt az igazi szülői kötődést ritka pillanatokban éreztem csak, ha egyáltalán. Azt se mondanám, hogy valamiféle helyettesítést kerestem bennük. Mindenki a maga embere volt, és annak is láttam. Mégis, maradt némi hiányérzetem más családok közelében. Hogy lemaradtam valami pótolhatatlanról.

Gyerekkoromban már nagyjából tudtam a balesetről, így amikor apa vagy egy nevelőanyám néha egyedül hagyott otthon, hamar eluralkodott rajtam a pánik. Ha azt mondták, boltba mennek két órára, és két óra múlva még mindig nem jöttek vissza, elkezdett nyomni a mellkasom, elszorult a torkom, és percről percre egyre jobban aggódtam, hogy mi történhetett velük. Sokszor lejátszotta az agyam, hogy balesetbe kerülnek, nem jönnek vissza, egyedül maradok, szülő nélkül, és sírtam, és bőgtem, és ordítottam az üres lakásban. Nem volt még akkor telefonom. Csak üvöltözni tudtam utánuk, és reménykedni. Néha annyira kétségbe estem, hogy még fohászkodtam is, Istenhez,

bárkihez, hogy legyenek rendben. Egész testtel remegtem és kapkodtam a levegőért, hiába tudtam logikusan, hogy úgyis visszajönnek. Mert mindig visszajöttek, és ott találtak könnyes arccal, toporzékolva, kiszáradtan.

Gyakran kijöttem a házból, és felkapaszkodtam a kapura, hogy rögtön lássam, amint megérkeznek. Sokat lógtam ott, ahogy ezt apa nevezte. Egyszer annyira féltem, hogy a zuhogó esőben is kint csüngtem, majd átmásztam rajta, és bekopogtam a szomszédhoz. Egy céges katalógust vittem magammal, rajta apám telefonszámával. Kedvesek voltak, befogadtak. Nekik is volt gyerekük, ha jól emlékszem. Próbáltak lenyugtatni, adtak tejet, engedték, hogy felhívjam rajtuk keresztül apát. Ő csak dugóba került, vagy nagy sor volt a kasszánál. Mindig volt valami, egy régi ismerős, bármi.

Egy másik alkalommal az akkori nevelőanyámmal együtt mentek üzletbe. Hogy megpróbáljam elterelni a gondolataim a pánikrohamtól, az ágyukba feküdtem és bekapcsoltam a tévét. A Barátok közt ment. Valamiért levettem a nadrágom és az alsóm is, talán hogy kényelmesebben érezzem magam. Nehéz volt odafigyelni, de lassanként működött. A sok sírástól majdnem el is aludtam, mire megjöttek. Kirontottam, megfélelmezve magamról, és rájuk kiabáltam, amiért olyan sokáig nem jöttek haza. Csak akkor vettem észre, hogy lógotom előttük a nemi szervem, amikor a nevelőanyám megkérdezte, miért nincs rajtam nadrág.

Ezt a szeparációs szorongást idővel sikerült leküzdenem, nagyjából miután visszaköltöztünk Pózsonyba. Megkaptam az első telefonom, felhívhattam őket bármikor, amikor nyomni kezdett a mellkasom. Lassan már örültem is neki, ha egyedül maradhattam. Egyszer tért csak vissza, váratlanul. A Duna menti töltésen bicikliztünk hárman, nagyjából tizenégy, tizenöt éves lehettem. Valahogy nagyon megindultak, lemaradtam. Láttam őket a távolban, ahogy gondtalanul tekernek, és ekkor gyengének éreztem magam. Fújt a szembeszél, lihegtem, utánuk kiabáltam, de nem hallottak. Kitértek belőlem a könnyek, és újra szúrt a mellkasom. Egyedül maradtam. Meg kellett állnom. Erősen vert a szívem. Hamarosan visszafordultak, láthatták, hogy nem voltam mögöttük. Hazáig nem bírtam elfelejteni az érzést.

Elképzelhető, hogy a szüleim elvesztésétől való rettegés okozta a késői agybavizelést is, mintsem hogy féltem volna apámtól. Nagyjából a pánikrohamokkal egyidőben sikerült ezt leküzdenem, tizenhárom évesen. Addig tarthatott, hogy elfogadjam, bárkivel történhet bármikor bármi. Felesleges folyton aggódnom.

Vezet ki út a gyermekkori traumáiból és nehézségeiből. Csak meg kell találni, és türelmesen haladni előre.

IV. Bilincs

A kocsihoz sétálunk. Apám a telefonján beszélget, a szememből könnycsepp csordul le – a széltől. A velünk szembejövő férfi azt hiheti, hogy egy bántalmazó szülő áldozata vagyok, de ő nem tudhatja, milyen erős a szembeszél. Ritkán találunk időt arra, hogy egymással legyünk. Ez persze hülyeség, időnk az bőven van, s ami a legrosszabb, hogy azt is, ami közös, elpocsékoljuk. Legbelül úgy érzem, mindketten sajnáljuk, hogy ilyen közömbössé váltunk. Néha még próbálkozunk, a gond csupán az, hogy sosem egyszerre. Ez a mai az én próbálkozásom volt. Azt hittem, egy közös mozi megmentheti sorvadozó kapcsolatunkat, vagy legalábbis adhat valami értékeset hozzá.

Apa lassan elköszön a telefonján, és belekezd a csendjébe.

– Hogyhogy erre parkoltál? – kérdem.

– A bevásárlóközpont előtt általában nincs hely.

– Mikor jöttem onnan, úgy láttam, hogy volt.

– Hát, most már mindegy – feleli, majd egy kis szünetet tart. – Bár fura helyen parkoltam, remélem, nem kapok bilincset. – Szememmel keresni kezdem az autónkat. Megpillantom. – Na, szuper! – Az öreg Toyotához lépünk, apa megnézi a papírt. – Hol van ezen a telefonszám?

– A bilincsen – mondom. Betárcsázza a százötvenkilencet, miközben úgy fúj a szél, mintha március helyett december lenne. – Beszállhatok? – A kulcs után nyúl, de ekkor felveszik a telefont, és belefeledkezik. Türelmesen kivárom.

Együtt ülünk be az autóba, megszokásból becsatolom magam. A szélvédőn túl egy behorpadt kerítés áll csupán, néha-néha azonban elhaladnak előttünk páran, míg mi csendben ülünk.

– Mit fogunk mondani? – kérdem végül.

– Az igazat – feleli. – Mindig az igazság a legcélravezetőbb. Plusz nem kell megjegyezned, kinek mit mondtál. – Hümmögök, majd ismét elcsendesedünk. Mikor újra megszólalok, hangom megtörik, mintha nem a sajátom lenne.

– Kaptál már így bilincset ezelőtt?

– Nem többször, mint hússzor – adja a választ, majd elmosolyodik. A szeme körüli ráncok pont oly barázdáltak, mint nekem. – Általában úgy huszonöt, harminc euró szokott lenni. Remélem ide még nem jutott el az infláció.

– Reméljük – ismétlem meg, lassan pedig mindketten visszatérünk a gondolatainkhoz. Előttünk az épülő Eurovea Tower. Fejem kissé lejjebb húzom, hogy lássam, milyen magas, de egy reklámtábla kitakarja. – Hogy tetszett a film?

– Nem volt rossz. Tetszett a témája – mondja. Egy darabig értetlenül nézek magam elé. – Mármint, hogy a szabályokról szólt. – Amint leesik, elnevetem magam.

– Igen, ez most elég releváns. Így a mi helyzetünkre tekintve... – Lenyugszunk. Fura módon élvezni kezdem a szótlanságot. Az ablakhoz könyökölök. Épp azon gondolkodom, hogy milyen jó lesz erről írni. A fejemben már elkezdtem, de félő mire hazaérek, már eltűnik. Úgy terveztem, ötkor már otthon leszek, de ki tudja többé. A fejemben épp arról írok, hogy milyen jó lesz majd erről

írni. Ez az én furcsaságom, hogy néha nem igazán élek át pillanatokat, hanem inkább úgy teszek, mintha én írnám épp őket. Apám megszólít:

– Na és neked hogy tetszett a film?

– Már azt hittem, meg se kérded. Jobban bejött, mint az előző, jobban meg volt írva. Meg az akció is ütős volt.

– Érdekes, hogy mindig, amikor elbánt három emberrel, pont akkor jött meg a másik öt. Mintha ott vártak volna a díszletek mögött, hogy mikor léphetnek be...

– Ja, az igaz – mosolyodom el.

– Nem értem, hogy nem tudták fejbe löni annyi töltény után! Engem zavartak ezek a valószerűtlenségek. Ez már inkább a mese kategóriába ment át. Meg mondjuk a golyóálló öltönyök, érted, hogyhogy nem célzott senki a fejére?

– Ja, hát ezt nehéz megoldani élethűen. De szerintem nem volt olyan rossz, ezeket még el tudtam nézni. A helyszínek például nagyon szépek voltak. Meghozták a kedvem elutazni Berlinbe meg Párizsba... – Apa egy darabig nem mond semmit.

– Én már nem igazán akarok ilyen helyekre...

– Tudom, tudom... – felelem csalódottan, mire ismét beáll a csend, de ezúttal közel sem tetszik. Valamit mondani akarok, de semmi sincs a fejemben. Felhozom az első dolgot, ami eszembe jut. Félrehall egy szót. Nem érti. Tovább beszélek, de fogalmam sincs, hova akarok kilyukadni. Csak járatom a szám, de még engem se érdekel igazán.

– Na, megjött a sárgamellényes angyal! – szakít félbe, én pedig először nem értem, miről beszél, míg be nem áll mellénk a rendőrautó. Kiszáll, majd tanácskozni kezd velük, kezét a kocsijukra támasztva. Szemem megakad a visszapillantótükörben a zsaru pisztolyán. Lehet hiba volt pont ma megnézni vele a John Wick-et, ki tudja, milyen vérfürdő lesz ebből. Előhúzza a pénztárcáját, kivesz egy százast. Tovább hallgatom a beszélgetést, de innen bentről nehezen veszem ki a szavakat. Apa benyit hozzám. – Nincs egy húszasod? – Előkotrom a pénztárcám.

– Csak ötösöm. Várj, van még vagy tíz eurónyi Tesco utalványom is! – Erre legyint egyet, majd szó nélkül visszacsukja rám az ajtót. Elmegy váltani, én pedig egyedül maradok a rendőrökkel. Az egyik poénja nagyon rosszul landolhatott, ha ennyit kell fizetnie.

Fejét csóválva jön vissza. Tovább hallgatózok. Szembejön egy újabb rendőrautó, megállítják. *Úristen, apa, mibe sodortad magad már megint?* Felváltják a pénzt, lassan elindulunk. Egy darabig még beszélünk a filmről, majd apának újból megcsörren a telefonja. Húsz perc múlva a mi utcánkban leteszi.

– Nem unatkozom – mondja, ráncai újból előbújnak.

– Azt látom – bólintok. Készítetést érzek a nyelvem hegyén, a másodpercek azonban telnek. Talán már késő kimondani. Egy újabb csend a köbön. De nem tudom elengedni a szavakat, még a fekvőrendőrön túlhajtva sem. Tovább emészt belülről. A csendet megtörni a legnehezebb. Megszólalok, a hangom remegő, csendes. Nem érti.

– Mi?

- Azért örülök, hogy el tudtunk menni erre a filmre. – Olyan kínosan érzem magam. Amint ki-
mondtam, rögtön érzékeltém, mennyi ideig tartott rászánni magam.
- Hát, ha már barátnőd nincs, legalább engem elvittél – mondja nevetve, én pedig csatlakozom
hozzá.

2023. 03. 27.

V. Anyátlanul

Tizenhárom éves koromban kezdtem el alkotni. Először vicces, abszurd történeteket írtam az osztálytársaimról, majd az ő biztatásukra, valamint pusztán élvezetből folytattam. Hamar kísérletezni kezdtem különböző zsánerekkel, versekkel és komolyabb témákkal is. Azóta az alkotás életem elemi részévé nőtte ki magát. Amikor nem tudtam kivel megbeszélni, ami fájt, ami aggasztott, ami érdekelt, vagy csak nem tudtam, hogyan, a kreativitásomra mindig hagyatkozhattam. Hosszútávon nincs semmi más, amit szívesebben csinálnék, mint a kreatív munka. Számomra a legérdekesebb az ember természetéről, viselkedéséről, belső világáról és élményeiről írni sajátos módon, őszintén. Úgy gondolom, minél inkább képes valaki feltárni magát, és transzparensen, belső gátak nélkül írni saját gondolatairól, érzelmeiről, annál több embert megérinthet, mivel sokszínűségünk ellenére mind hasonló élethelyzeteken, élményeken osztozunk.

Azért vagyok ott, ahol és az, aki, mert mások áldozatokat hoztak értem. Kisebbséget vagy nagyobakat, nem számít. Kisgyerekként nagyon diktatórikus voltam a két nővéremmel és bátyámmal. Bármelyikük is volt épp nálunk, ide-oda rángattam őket magammal, hogy csináljuk ezt, csináljuk azt. Ők engedték. Most viszont, hogy nekem is van egy kisöcsim, felfogni sem tudom, mennyi áldozatot hozhattak értem a születésem óta. Apám, a nevelőanyukáim, a féltestvéreim és te, anya. Néha gondolok rád. Még ha nem is emlékszem, ki vagy. Gondolok arra, hogy ki lehettél. És ki lehettél volna az életemben. Miben lennék más, ha bekötöd a bukósisakod. Vagy ha nem motorral mentek aznap. Most talán gondtalanul, zsigerből búcsúznék úgy, hogy szeretlek. Ezt eddig egyik nevelőanyámnak sem mondtam. Még apámnak sem (szeretlek, apa).

Megtanultunk élni nélküled. Alkalmazkodtunk, és most itt vagyunk, tizennyolc évvel később. Fel-nőttem. Magabiztosabb lettem. Szerettem. Gyakran ami elsőre tragédiának tűnik, valójában csak egy új élet lehetősége. És én megyek tovább, veled, nélküled.